

Kjempespringfrø (*Impatiens glanduliflora*)

1 Innhold

1.1	Praktisk informasjon.....	1
1.2	Bekjempelsesmetoder.....	1
1.2.1	Luking	2
1.2.2	Nedkapping/ slått	2
1.2.3	Kjemisk bekjempelse – sprøyting	2
1.3	Behandling av planteavfall	2
1.4	Behandling av utstyr etter bekjempelse	2
1.5	Graving og massehåndtering.....	2

1.1 Praktisk informasjon

Kjempespringfrø (*Impatiens glandulifera*), er en ettårig plante som blir 70-200 cm høy, og spres kun med frø. En enkelt plante kan produsere 4 000 frø. Den modne, grønne frøkapselen åpner seg eksplosivt ved berøring og kaster frøene opp til 4-6 m. Stengelen er svært saftfull og sprø med mørkegrønne blader som er motsatte (på hver sin side av stengelen) eller tre i krans. Blomstene er røde til rosa, og kan bli hvite, med grov, rett spore. Planten har et svært grunt rotsystem. Kjempespringfrø vokser i fuktig skog og våt eng, på flommark, vannkanter, brakkmark og grøfter og i vegkanter. Kjempespringfrø er vurdert å utgjøre en høy risiko mot stedegent biologisk mangfold.

Foto: Ingrid Hvalbye

1.2 Bekjempelsesmetoder

Kjempespringfrø må bekjempes tidlig i, eller helst før, blomstringsperioden, og tiltakene må utføres minst så godt at ingen planter rekker å utvikle spiredyktige frø. Plantene kan stå i blomst samtidig som deler av planta er klar til å kaste frø. Om plantene lukes eller slås under blomstring, vil de kunne utvikle spiredyktige frø. Hvis tiltakene settes inn på planter som har blomstret en stund, må avklippet samles i tette sekker og leveres til forbrenning. Frøene er spiredyktige maksimalt i to år, så områder hvor bekjempelse har vært gjennomført bør følges opp i tre vekstsesonger.

1.2.1 Luking

Luking kan være et effektivt tiltak mot mindre forekomster av kjempespringfrø. Det grunne rotsystemet gjør planten enkel å luke, særlig om våren. Luking av kjempespringfrø vil kreve oppfølging fire ganger per sesong med cirka tre ukers intervaller.

1.2.2 Nedkapping/ slått

Nedkapping/slått med grastrimmer, grasklipper eller utleggerarm på traktor kan være med på å svekke plantens størrelse og omfang, men det kan også innebære spredning av planten om ikke de avkuttede plantedelene behandles riktig. Nedkapping/slått egner seg i store og tette bestander. Siden kjempespringfrø ofte er å finne langs vannforekomster, er slått en foretrukken bekjempelsesmetode. Plantene bør slås så nær bakken som mulig. Slått må begynne tidlig (midt i juni), og gjentas 2-3 ganger i sesongen, hver 3. uke fram til frosten tar plantene.

NB! Det er risiko for spredning av frø ved slått dersom plantene har nådd blomstringsstadiet. Luking gir da bedre kontroll.

1.2.3 Kjemisk bekjempelse – sprøyting

Sprøyting bør brukes i minst mulig utstrekning av hensyn til miljøet. All bruk av kjemiske plantevernmidler skal skje iht. Mattilsynets gjeldende forskrifter om plantevernmidler og rapporteres iht. gitte krav. Privatpersoner står fritt til å kjøpe kommersielle sprøytemidler som blir solgt. Drammen kommune oppfordrer sterkt til å følge bruksanvisning og begrense spredning av sprøytemiddel, særlig i områder tilknyttet vann. Om sterkere sprøytemidler er nødvendig for å håndtere den svartelistede arten, anbefales det å ta kontakt med Mattilsynet og/eller fagpersonell med sprøytesertifikat som kan utføre arbeidet.

1.3 Behandling av planteavfall

Plantematerialet må ikke bli liggende i kontakt med jord eller i kontakt med rennende vann slik at det på nytt kan slå rot. Se link til hjemmesiden til Rfd for mer informasjon om håndtering av plantemateriale fra fremmede arter (<https://www.rfd.no/sorteringssguide/hageavfall/svartelistede-planter#/>).

1.4 Behandling av utstyr etter bekjempelse

Utstyr og redskaper må alltid rengjøres etter bruk. Rengjøringen må gjøres over en presenning eller et hardt underlag som gjør oppsamlingen av avfallet mulig.

1.5 Graving og massehåndtering

Massene skal under ingen omstendigheter benyttes i annen jordproduksjon eller der det skal plantes flerårige vekster.

Kilder

- <https://fagus.no/wp-content/uploads/2017/08/2009-bekjempelse-av-kjempespringfro.pdf>
- <https://www.plantevernleksikonet.no/l/oppslag/1621/>